

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Domov mládeže

U Hvízdala 4, 370 11 České Budějovice

Identifikátor: 600 028 046

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad České Budějovice, Nerudova 59, 370 04 České Budějovice

Termín konání orientační inspekce: 21. a 22. březen 2000

Čj.	071 960/2000-5040
Signatura	og1lt201

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školské zařízení je umístěno v samostatném areálu a sdružuje domov mládeže s kapacitou 480 lůžek a školní jídelnu s kapacitou 500 jídel. Zařízení má vlastní tělocvičnu a hřiště. Budova domova mládeže je sedmipodlažní. V suterénním podlaží jsou technické prostory, posilovna, knihovna, kanceláře vedení, sklady a byt domovníka. V 1. až 6. podlaží jsou ubytovací prostory, klubovny, místnosti pro zájmovou činnost, studovny, kuchyňky a kanceláře vychovatelů. Žáci jsou ubytováni ve dvou a tří lůžkových pokojích, které jsou uspořádány do samostatných buněk s WC a koupelnou. V době kontroly bylo na domově mládeže ubytováno 456 žáků, z toho 230 dívek. Ubytování žáci jsou z 29 škol v Českých Budějovicích.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovný program

Výchovně vzdělávací program odpovídá reálným podmínkám domova, skladbě ubytovaných žáků a jsou v něm respektovány zásady dobrovolnosti a zájmového zaměření. Výchovné působení je diferencované podle věkové skladby ubytovaných žáků, jejich vyspělosti a schopnostmi. Pedagogičtí pracovníci domova pravidelně spolupracují se zákonnými zástupci žáků a respektují jejich požadavky, připomínky a názory. Na domově mládeže mají ubytovaní žáci možnost zapojení se do celé řady vzdělávacích a zájmových aktivit jak z vlastní nabídky, tak z nabídek jiných subjektů v Českých Budějovicích. Do pravidelných aktivit organizovaných domovem mládeže patří:

1. V oblasti tělovýchovy a sportu - aerobik, stepaerobik, bodystyling, odbíjená, stolní tenis, sálová kopaná, posilování, šachy. Ubytovaní žáci se zúčastňují turnajů v rámci DM v odbíjené, sálové kopané, stolním tenisu, šachu a turnaje odbíjené mezi DM v Českých Budějovicích.
2. V oblasti kulturní, estetické a poznávací - pravidelná činnost klubu DM, hudební kroužek, vlastní hudební večery (klávesy, kytara, zpěv), činnost knihovny a čítárny, poznávací výlety a exkurze v regionu, organizované skupinové návštěvy kulturně zábavných pořadů, besedy a přednášky na aktuální témata (drogy, AIDS, ekologie, kultura chování, kriminalistika atd.), pravidelné relace do rozhlasu DM, předvánoční prodejní výstava knih, výstavka prací žáků DM, vánoční zábavný večer, kadeřnické práce a kosmetika a celoroční soutěže mezi výchovnými skupinami v různých oborech zájmové činnosti.
3. V oblasti pracovně technické činnosti - pravidelné využívání učeben výpočetní techniky, pisáren, činnost zájmových útvarů šití a batikování.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Domov mládeže má velmi dobré personální zázemí. Odborné a pedagogické způsobilosti vychovatelů i jejich osobního zaměření je bohatě využíváno ve výchovně vzdělávací činnosti a v individuálním působení na ubytované žáky. Učitelé škol, ze kterých jsou ubytovaní žáci, se na mimoškolní činnosti domova nepodílí. Externí spolupracovníky zařízení nevyužívá.

Pokoje a ostatní ubytovací prostory jsou vybaveny vhodným a účelným zařízením, které je podle finančních možností postupně modernizováno a obnovováno. Všechny prostory domova působí velmi dobrým estetickým dojmem, jejich čistota je pečlivě udržována. Ubytovaným žákům je v rámci určených pravidel umožněna výzdoba pokojů. Individuální studium žáků

probíhá jak na pokojích, tak na klubovnách (na každém podlaží jsou dvě klubovny), v místnostech určených pro zájmovou činnost apod. Ubytovaným žákům je k dispozici 7 PC 486 ve 4 místnostech. Počítače jsou vybaveny vhodnými programy, které v dostatečné míře umožňují žákům přípravu na vyučování i individuální zájmovou činnost. Domov mládeže má vlastní knihovnu, která v současné době disponuje 953 tituly klasické i odborné literatury. Knihovna je žáky hojně využívána a podle finančních možností zařízení doplňována (v průměru jsou měsíčně nakupovány tituly za 2500 Kč). Na DM je 2x ročně pořádána prodejní výstava knih. Pro zájmovou činnost je maximálně využíváno vlastní tělocvičny a posilovny, 2 heren stolního tenisu, 12 kluboven vybavených audiovizuální technikou, 2 pisáren s elektronickými psacími stroji, místnosti se 4 elektrickými šicími stroji, 2 rýsoven, čítárny a cvičné kuchyňky.

Organizace provozu domova mládeže je v souladu s potřebami ubytovaných žáků. Provoz je realizován ve 14 denních cyklech. Možnost ubytování přes každou druhou sobotu a neděli využívá v současné době poměrně malé množství žáků. Režim dne a počty žáků na pokojích odpovídají psychohygienickým zásadám. Pitný režim je zajištěn automatem na teplé nápoje, automatem na studené nápoje a možností odběru čaje a studeného nápoje v jídelně domova. Vlastní potraviny si žáci mohou ukládat v lednicích na kuchyňkách, které jsou dvě na každém podlaží. Výměna ložního prádla je prováděna 1x za 3 týdny.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Organizace, metody a formy výchovně vzdělávací činnosti odpovídají stanovenému výchovně vzdělávacímu programu, věkové struktuře a studijnímu zaměření ubytovaných žáků. Vychovatelé sledují studijní výsledky ve svých výchovných skupinách u žáků mladších 18 let, spolupracují s třídními učiteli příslušných škol a se zákonnými zástupci žáků. Příprava na vyučování je u jednotlivých výchovných skupin pevně stanovena s ohledem na individuální mimoškolní aktivity. Studium probíhá na pokojích, popřípadě na společenských místnostech a klubovnách. Vychovatelé podle svých možností a odborností pomáhají ubytovaným žákům ve studiu a někteří vedou doučovací kroužky. Ze strany výchovných pracovníků je dbáno na zajištění optimální podmínky pro studium. Volnočasové aktivity, které jsou na domově mládeže organizovány, jsou dobrovolné a vycházejí ze zájmu, zaměření a požadavků ubytovaných žáků. Nabídka řízených činností obsahuje celou řadu aktivit, které jsou organizovány a zajišťovány přímo domovem mládeže. Výchovnými pracovníky domova je respektována osobnost žáka, jeho individuální potřeby a soukromí.

Motivace a hodnocení

Výchovná opatření stanovená vyhláškou o domovech mládeže jsou v případě vážných přestupků proti vnitřnímu řádu domova mládeže využívána. Pochval a výchovných opatření je využíváno vyváženě. Hodnocení ubytovaných žáků je zaměřeno převážně pozitivně, není hledáním chyb a nedostatků, a má vždy motivační charakter. Hodnocení je objektivní a zdůvodněné. Výchovní pracovníci vedou žáky k sebekontrolě a odpovědnosti. Jsou uplatňovány prvky vzájemné spolupráce a soutěživosti mezi žáky a výchovnými skupinami. Výsledky ubytovaných žáků jsou hodnoceny individuálně v souladu s jejich možnostmi, schopnostmi a úsilím.

Interakce a komunikace

Ubytování žáci mají dostatečný prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru na pravidelných schůzkách výchovných skupin, dohodnutá pravidla jednání jsou známa,

akceptována a respektována. Komunikace mezi žáky a výchovnými pracovníky probíhá na základě vzájemné důvěry a v přátelské atmosféře. Vychovatelé využívají neformální interaktivní metody jednání se žáky. Případné konfliktní situace jsou řešeny systémově a vhodným způsobem. Žákovská samospráva není v současné době ustavena pro nezáměr ze strany ubytovaných žáků.

Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže

Výchovný program je zpracován v souladu s posláním domova mládeže a je reálně postaven vzhledem k podmínkám a skladbě ubytovaných žáků. Podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou vynikající. Organizace výchovně vzdělávací činnosti je příkladná. Motivace a hodnocení je velmi dobré. Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Celkově lze hodnotit kvalitu výchovně vzdělávací činnosti jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Domov mládeže má jasně formulovanou koncepci výchovně vzdělávací práce, která vychází z produktivního využívání volného času ubytovaných žáků a jejím cílem je vychovat ze žáka autonomní osobnost. K dosažení tohoto cíle jsou vedením konkrétně stanoveny pro výchovné pracovníky priority:

Výchova k občanství, úctě k lidem a sobě samým, solidaritě, samostatnosti, pořádku, šetrnosti a péči o svěřený majetek. Vést ubytované žáky ke zdravému způsobu života, samostatnosti v rozhodování, odpovědnosti za své jednání, efektivnímu využívání volného času. Učit je komunikovat, kladně ovlivňovat jejich názor na užívání návykových látek a řešit s nimi sociálně patologické jevy.

Organizování

Provoz domova mládeže zajišťují po výchovné stránce ředitel, zástupce ředitele a 15 vychovatelů. Ředitel i zástupce mají vysokoškolské vzdělání a pedagogickou způsobilost. Z 15 vychovatelů je 7 vysokoškolsky vzdělaných s pedagogickou způsobilostí a 8 středoškolsky vzdělaných, z toho 3 nemají pedagogickou způsobilost. Ředitel delegoval určité kompetence jak na zástupce, tak na jednotlivé vychovatele. Tyto kompetence jsou jasně vymezeny v pracovních náplních vychovatelů a v charakteristikách jednotlivých služeb (hlavní, dopolední, odpolední služba a noční pohotovost). Pracovní náplně jsou v souladu s organizací domova. Rozpis služeb umožňuje všem výchovným pracovníkům splnění přímé výchovné činnosti. Ředitel i zástupce plní přímou výchovnou činnost pravidelnými odpoledními službami (2x v týdnu), popřípadě zastupováním nepřítomných vychovatelů. Míra přímé výchovné činnosti odpovídá obecně závazným právním předpisům, je u všech pracovníků dokumentována. Organizační struktura umožňuje účinné řízení. Veškerá pedagogická dokumentace je příkladně vedena na předepsaných tiskopisech. Výchovní pracovníci, žáci i zákonní zástupci žáků mají přístup k potřebným informacím. Spolupráce mezi školami, které navštěvují ubytovaní žáci, a domovem mládeže je pravidelná a zaměřuje se především na oblast výchovně vzdělávacích problémů. Iniciátorem této spolupráce je především domov mládeže. Ochrana osobních dat jak pracovníků, tak ubytovaných žáků je zajištěna.

Domov mládeže má příkladně zpracován vnitřní řád, který je rozdělen do 6 základních částí:

1. Základní ustanovení.
2. Umisťování a propouštění žáků.
3. Ubytování a stravování žáků.
4. Práva a povinnosti ubytovaných žáků.
5. Režim dne.
6. Závěrečná ustanovení.

Vnitřní řád je zpracován přehledně, práva a povinnosti žáků jsou jasně stanovena, jsou v něm zakotvena pravidla hodnocení žáků. Stanovený režim dne umožňuje pružně reagovat na individuální potřeby ubytovaných žáků.

Vedení domova mládeže komerčně využívá volných kapacit především v období letních prázdnin. V průběhu školního roku jsou případné volné kapacity využívány výjimečně a to tak, aby nebyl narušen vlastní provoz, hygienické předpisy a soukromí ubytovaných žáků.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení domova mládeže používá operativní řízení, problémy jsou řešeny ihned. Vedení reaguje na okamžité potřeby provozu zařízení, pracovníků a ubytovaných žáků. Je využíváno vhodné motivace, vzájemné důvěry a přirozeného respektu. Řízení je jako celek pružné a účinné, navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Ředitel provádí pravidelné neformální rozhovory s pracovníky, při kterých aktivuje jejich iniciativu a ověřuje si jejich reakce na některá rozhodnutí. Je vytvořen systém morálního a hmotného stimulování, který vychází jak z průběžného sledování výchovně pedagogické činnosti, tak z konkrétních kontrol. Kriteria tohoto systému jsou všem pracovníkům známá.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrolní a hospitační činnost provádí ředitel a jeho zástupce. Kontroly a hospitace jsou zaměřeny jak na výchovně vzdělávací proces, tak na provoz domova a jeho hospodaření. Pedagogická dokumentace, kterou vedou vychovatelé, je kontrolována pravidelně zástupcem ředitele i ředitelem. Kontrolu hospodaření a provozu domova provádí ředitel. Kontrolní a hospitační činnost je pravidelná a vychází jak z plánu kontrol a hospitací, tak z okamžitých potřeb provozu. Z hospitací a kontrol jsou vedeny písemné záznamy, které obsahují závěry, opatření, projednání s příslušným pracovníkem a jeho podpis. Výsledky kontrolní činnosti slouží jako jeden z podkladů při určování výše nenárokové složky platu.

Hodnocení kvality řízení domova mládeže

Plánování činnosti domova mládeže se odvíjí od zpracované koncepce, je ucelené, konkrétní, věcné a má vytyčeny specifické priority. Organizování provozu domova má vynikající úroveň, kompetence pracovníků jsou jasně stanoveny. Systém řízení domova mládeže je vysoce efektivní, pružný a účinný. Kontrolní činnost je prováděna plánovitě, má dostatečný rozsah a účinnost.

Kvalita řízení domova mládeže má vynikající úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 12. 11. 1998, čj. 31156/98-21.
- Výchovně vzdělávací plán.
- Dokumentace domova mládeže stanovená § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.
- Kontrolní a hospitační záznamy.
- Pedagogicko organizační opatření pro školní rok 1999/2000.
- Přehled akcí DM ve školním roce 1999/2000.

ZÁVĚR

ČŠI hodnotí kvalitu výchovně vzdělávací práce a kvalitu řízení domova mládeže jako vynikající.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Emanuel Vychodil	..... .
Člen týmu	Ing. Svatomír Houska	..... .

V Českých Budějovicích dne 28. dubna 2000

Datum a podpis ředitele domova mládeže stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. květen 2000

Razítko

Ředitel domova mládeže

Podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel domova mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Č. Budějovice, Nerudova 59 370 04 České Budějovice	26. květen 2000	1001/00
Zřizovatel: MŠMT ČR Karmelitská 7, 118 12 Praha 1	26. květen 2000	1002/00

Připomínky ředitele

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány